

Стійкість екосистеми суспільного врядування: політика та комунікації

2. Наказ МОН від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-deyaki-pitannya-nacionalno-patriotichnogo-vihovannya-v-zakladah-osviti-ukrayini-ta-viznannya-takim-sho-vtrativ-chinnist-nakazu-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-vid-16062015-641>

3. Інформаційно-виставковий центр Музею Майдану. URL: <https://www.maidanmuseum.org/uk/node/622>

4. Вара О. «Алея Героїв Небесної Сотні: історичний аспект.» URL: https://www.maidanmuseum.org/uk/node/1496#_ftnref1

5. Сайт Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності. URL: <https://www.maidanmuseum.org/>

Олександр Синицький

студент 1-го курсу магістерської програми
«Суспільне політика і врядування», НаУКМА

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ РОЗВИТКОМ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ключові слова: Україна, стратегії, аналіз іноземного досвіду, фінансова незалежність, заінтересованість, інвестиції, наукові парки, багаторівневе врядування, планування, субсидіарність, узгодженість.

Метою дослідження є пошук системи стратегічного планування, яка створить умови для економічного зростання громад на території України.

Виклад основного матеріалу. Україна зіткнулася з безпрецедентними викликами через військовий конфлікт з росією, що створило нові та поглибило існуючі проблеми у публічному управлінні. Стратегічне управління місцевим розвитком в умовах війни вимагає адаптації до нових умов, координації між різними рівнями влади та впровадження інноваційних рішень [1].

Хоча сьогоднішня ситуація в Україні є унікальною, аналіз досвіду стратегічного управління таких країн, як Хорватія, Грузія та Ізраїль, дає дуже цінну інформацію. Ці країни зіткнулися з дещо схожими викликами і з різним

ступенем успіху реалізували власні стратегії. З аналізу досвіду перелічених країн можна виділити ключові «стовпи», визначені на основі цього міжнародного досвіду: [2], [3].

Посилення фінансової незалежності громад. «Сильна економіка – це база безпеки. Основа сильної економіки – інновації та продукти з високою доданою вартістю, потрібні у всьому світі» – ці слова часто приписують засновникам держави Ізраїль. Вони підкреслюють важливість економічної стійкості та розробки економічних стратегій, направлених на створення інновацій та товарів з високою доданою вартістю [4].

Підвищення інтересу нижчих рівнів влади у вищому рівні соціально-економічного розвитку громади/регіону через концептуальні зміни у багаторівневому врядуванні. Відповідно до одного з основних принципів Європейського Союзу, принципу субсидіарності, потрібно підвищувати результативність політик (policy), шляхом передачі максимально можливих повноважень на нижчі рівні влади. Регіони, на думку автора, повинні мати право змінювати, наприклад, ставки податків [5].

Окремим «стовпом» розвитку регіонів має стати розвиток інвестицій через створення наукових парків на базі провідних університетів регіону. Закон про наукові парки набрав чинності 1 січня 2010 року [6], проте за цей час не було створено ні одного конкурентного наукового парку. Необхідно провести детальний аналіз та виявити причини такої ситуації.

Ідея нових наукових парків повинна включати синергію науки та реального сектору економіки, забезпечуючи трансфер технологій від університетів до бізнесу. У подальшому, це сприятиме створенню нових продуктів та послуг, що мають високу додану вартість. Потрібно заінтересувати висококваліфікованих фахівців та науковців до створення та роботи у таких наукових парках. Це означатиме підвищення загального рівня знань та компетенцій у регіоні, що в свою чергу, робить регіон більш привабливим для

Стійкість екосистеми суспільного врядування: політика та комунікації

інвесторів. Наукові парки можуть дати громаді сприятливі умови для розвитку стартапів та малих інноваційних підприємств та підтримувати місцевий бізнес.

Лише у випадку заінтересованості влади та створення конкурентноспроможного середовища між регіонами та громадами, загальний соціально-економічний рівень України може досягти найбільших показників. І в такому випадку, етап оцінювання відбуватиметься шляхом порівняння регіонів та громад за розробленими центральною владою показниками. Створення відмінних між собою економічних умов на найнижчих рівнях, дозволить виявити умови, які сприяли найбільшому економічному зростанню.

Необхідно розробити систему узгоджених між собою стратегій розвитку, починаючи від загальнодержавного рівня, регіонального рівня та рівня територіальних громад.

Центральна влада повинна дати регіонам стратегічне бачення, визначити основні напрями розвитку країни. Сьогодні це можуть бути інновації, технологічний розвиток секторів економіки, енергетична безпека, тощо.

Далі регіони, на своєму рівні, повинні визначити кожен для себе ключові напрями розвитку, які будуть узгоджені з національною стратегією, та створити програми реалізації цих напрямків. І чудовим інструментом тут може слугувати створення наукового парку. По закінченню певного періоду, можна буде ринковим методом визначити, рішення та програми яких регіонів були найрезультативнішими.

На рівні громад потрібно акцентуватись у стратегіях на актуальних проблемах та місцевих ініціативах. У стратегічному плануванні повинно враховуватись та заохочуватись публічно-приватне партнерство та залучення громадськості до процесу прийняття рішень щодо розвитку інноваційної інфраструктури та реалізації місцевих проектів.

Така система узгоджених стратегій розвитку сприятиме створенню стійкої інноваційної екосистеми, що забезпечить економічне зростання, підвищення конкурентноспроможності та стійкість регіонів та країни в цілому.

У контексті військового стану виникає питання – що робити з тимчасово-окупованими територіями?

На думку автора – потрібно готуватись до їх деокупації, потрібно мати бачення майбутнього розвитку цих регіонів. Проте витрачання великої кількості ресурсів на подібну діяльність не є доцільною, адже в ситуації, коли невідомо, яким шляхом і коли певна територія буде деокупована, неможливо передбачити і врахувати всі зміни у зовнішньому середовищі для результативного стратегічного планування.

Висновки. Підсумовуючи, необхідно підкреслити важливість стратегічного планування місцевим розвитком в умовах війни. Досвід таких країн, як Хорватія, Грузія та Ізраїль, що також стикалися з військовими конфліктами та зуміли частково або повністю вирішити подібні проблеми, є дуже цінним для України. Врахувавши вищезазначений досвід, було розроблено три ключові «стовпи» соціально-економічного розвитку:

Посилення фінансової незалежності громад. Сильна економіка є базою безпеки, а інновації та продукти з високою доданою вартістю є ключовими елементами для економічної стійкості. Потрібно розробляти економічні стратегії, спрямовані на створення товарів з високою доданою вартістю.

Підвищення інтересу нижчих рівнів влади у вищому рівні соціально-економічного розвитку громади/регіону через концептуальні зміни у багаторівневому врядуванні. Відповідно до принципу субсидіарності, необхідно передавати максимальні повноваження на нижчі рівні влади, включаючи, наприклад, можливість змінювати податкові ставки.

Розвиток інвестицій через створення наукових парків. Створення наукових парків повинно базуватись на синергії науки та реального сектора економіки, що забезпечить трансфер технологій від університетів до бізнесу. Потрібно заохочувати висококваліфікованих фахівців та науковців до роботи у наукових парках для підвищення рівня знань та компетенцій у регіоні.

Створення конкурентного середовища між регіонами та громадами, а також узгоджені стратегічні плани розвитку сприятимуть створенню стійкої інноваційної екосистеми, що забезпечить економічне зростання, підвищення конкурентоспроможності та стійкість регіонів та країни в цілому.

Список використаних джерел

1. Кондратьєва, Г.В. Організація управління розвитком територій під час військових дій в Україні. Громадський простір. URL: <http://surl.li/kfclji>
2. Карташов Є.Г. Обмежена децентралізація у Хорватії: здобутки та прорахунки. Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 127. – С. 396-398. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2017_127_104
3. Варченко І. (2014) «Реформи в Грузії 2004-2012 років: уроки для України». Громадський простір. URL: <http://surl.li/aklpmv>
4. Амелін, А. (2022). За прикладом Ізраїлю. Як Україні відновити економіку після війни. 28 березня. URL: <http://surl.li/htctfq>
5. Борщевський В., Василиця О., Матвеев Є. (2022). Публічне управління в умовах воєнного стану: інституційні трансформації, стратегічне планування та механізми розвитку. Держава та регіони, 2, с. 30-35. URL: <https://er.ucu.edu.ua/handle/1/3218>
6. Закон України «Про наукові парки» від 25 червня 2009 року, № 1563-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>

ДАРІЯ ФІЛПОВА

*студентка другого курсу освітньої програми
«Суспільне і приватне врядування», НаУКМА*

ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ НА РОЗВИТОК ЦИФРОВОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Ключові слова: цифрове урядування, електронне урядування, європейська інтеграція, електронна демократія, електронні послуги, Diia.

Мета дослідження: дослідити теоретичні та практичні аспекти цифрового урядування, його принципи, методи та інструменти, а також виявити його вплив на державне управління, економіку та суспільство.

Виклад основного матеріалу.